

Zbierka súdnych rozhodnutí

ROZSUDOK VŠEOBECNÉHO SÚDU (prvá komora)

z 8. septembra 2015*

„Spoločná zahraničná a bezpečnostná politika — Reštriktívne opatrenia prijaté voči Iránskej islamskej republike s cieľom zabrániť šíreniu jadrových zbraní — Zmrazenie finančných prostriedkov — Povinnosť odôvodnenia — Právo na obhajobu — Právo na účinnú súdnu ochranu — Nesprávne posúdenie — Porušenie základných práv — Proporcionalita“

Vo veci T-564/12,

Ministry of Energy of Iran, so sídlom v Teheráne (Irán), v zastúpení: M. Lester, barrister,

žalobca,

proti

Rade Európskej únie, v zastúpení: M. Bishop a A. De Elera, splnomocnení zástupcovia,

žalovanej,

ktorej predmetom je návrh na čiastočné zrušenie rozhodnutia Rady 2012/635/SZBP z 15. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2010/413/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 282, s. 58) a vykonávacieho nariadenia Rady (EÚ) č. 945/2012 z 15. októbra 2012, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 267/2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 282, s. 16),

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora),

v zložení: predseda komory H. Kanninen, sudcovia I. Pelikánová (spravodajkyňa) a E. Buttigieg,

tajomník: L. Grzegorzcyk, referent,

so zreteľom na písomnú časť konania a po pojednávaní z 25. novembra 2014,

vyhlásil tento

Rozsudok

Okolnosti predchádzajúce sporu

- 1 Žalobca, iránske ministerstvo pre energetiku, je okrem iného zodpovedný za dodávky a správu vody, elektriny, energie a poskytovanie služieb v súvislosti s úžitkovou vodou v Iráne.

* Jazyk konania: angličtina.

- 2 Prejednávaná vec patrí do rámca reštriktívnych opatrení zavedených s cieľom vyvinúť tlak na Iránsku islamskú republiku a prinútiť ju tak ukončiť jej činnosti v jadrovej oblasti, ktoré predstavujú nebezpečenstvo šírenia alebo vývoja nosičov jadrových zbraní (ďalej len „šírenie jadrových zbraní“).
- 3 Podľa rozhodnutia Rady 2012/635/SZBP z 15. októbra 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2010/413/SZBP o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 282, s. 58) bol názov žalobcu zapísaný do zoznamu subjektov zapojených do iránskeho šírenia jadrových zbraní, ktorý je uvedený v prílohe II rozhodnutia Rady 2010/413/SZBP z 26. júla 2010 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu a o zrušení spoločnej pozície 2007/140/SZBP (Ú. v. EÚ L 195, s. 39).
- 4 V dôsledku toho bol vykonávacím nariadením Rady (EÚ) č. 945/2012 z 15. októbra 2012, ktorým sa vykonáva nariadenie (EÚ) č. 267/2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu (Ú. v. EÚ L 282, s. 16), názov žalobcu zapísaný do zoznamu uvedeného v prílohe IX nariadenia Rady (EÚ) č. 267/2012 z 23. marca 2012 o reštriktívnych opatreniach voči Iránu, ktorým sa zrušuje nariadenie (EÚ) č. 961/2010 (Ú. v. EÚ L 88, s. 1).
- 5 Dôsledkom zápisu názvu žalobcu do zoznamu uvedeného v prílohe II rozhodnutia 2010/413 a do zoznamu uvedeného v prílohe IX nariadenia č. 267/2012 bolo zmrazenie jeho finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov.
- 6 Pokiaľ ide o žalobcu, rozhodnutie 2012/635 a vykonávacie nariadenie č. 945/2012 sú odôvodnené takto:
„Ministerstvo zodpovedné za politiku v oblasti energetiky, ktorá poskytuje zásadný zdroj príjmov iránskej vlády.“
- 7 Listom zo 16. októbra 2012 Rada Európskej únie informovala žalobcu o zápise jeho názvu do zoznamu uvedeného v prílohe II rozhodnutia 2010/413 a do zoznamu uvedeného v prílohe IX nariadenia č. 267/2012.
- 8 Dňa 16. októbra 2012 Rada zároveň uverejnila v úradnom vestníku oznámenie určené osobám a subjektom, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia stanovené v rozhodnutí 2010/413, ktoré sa vykonáva vykonávacím rozhodnutím 2012/635, a v nariadení č. 267/2012, ktoré sa vykonáva vykonávacím nariadením č. 945/2012 (Ú. v. EÚ C 312, s. 21). Týmto oznámením boli dotknuté osoby informované najmä o skutočnosti, že môžu Rade poslať návrh na preskúmanie zápisu ich názvov do predmetných zoznamov.
- 9 Listom z 8. decembra 2012 žalobca namietal dôvodnosť zápisu jeho názvu do predmetných zoznamov a požiadal Radu o opätovné preskúmanie. Tiež požiadal o prístup k informáciám a dôkazom, o ktoré sa zápis jeho názvu do zoznamov opieral.
- 10 Dňa 11. decembra 2012 Rada uverejnila v úradnom vestníku oznámenie určené osobám a subjektom, na ktoré sa vzťahujú reštriktívne opatrenia stanovené v rozhodnutí 2010/413 a v nariadení č. 267/2012 (Ú. v. EÚ C 380, s. 7). V tomto oznámení sa uvádzalo, že dotknuté osoby a subjekty mohli Rade pred 31. januárom 2013 poslať svoje pripomienky, ktoré sa zohľadnia na účely pravidelného preskúmania zoznamu uvedených osôb a subjektov.
- 11 Listom z 31. januára 2013 zaslaným ako odpoveď na oznámenie z 11. decembra 2012 žalobca zopakoval svoju žiadosť o preskúmanie.
- 12 Listom z 12. marca 2013 Rada odpovedala na žiadosť o prístup ku spisu žalobcu, pričom mu doručila kópiu návrhu prijatia reštriktívnych opatrení z 19. septembra 2012, ako aj zápisník zo schôdzí prípravných orgánov Rady.

- 13 Listom zo 14. marca 2014 Rada odpovedala na list žalobcu z 31. januára 2013. Uviedla, že podľa jej názoru boli reštriktívne opatrenia voči žalobcovi stále odôvodnené z dôvodov uvedených v odôvodnení napadnutých aktov. Rada v tejto súvislosti uviedla, že podľa informácií uverejnených žalobcom plynul z vývozu elektriny, za ktorý zodpovedal, značný príjem.

Konanie a návrhy účastníkov konania

- 14 Žalobca návrhom podaným do kancelárie Všeobecného súdu 26. decembra 2012 podal túto žalobu.
- 15 V rámci opatrení týkajúcich sa vedenia konania stanovených v článku 64 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu z 2. mája 1991 boli účastníci konania listom z 30. septembra 2014 vyzvaný písomne odpovedať na určité otázky a predložiť určité dokumenty. Rada predložila svoju odpoveď 20. októbra 2014 a žalobca 5. novembra 2014.
- 16 Prednesy účastníkov konania a ich odpovede na ústne otázky, ktoré im Všeobecný súd položil, boli vypočuté na pojednávaní 25. novembra 2014.
- 17 Žalobca navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zrušil rozhodnutie 2012/635 a vykonávacie nariadenie č. 945/2012 v rozsahu, v akom sa ho tieto akty týkajú,
 - zaviazal Radu na náhradu trov konania.
- 18 Rada navrhuje, aby Všeobecný súd:
- zamietol žalobu,
 - zaviazal žalobcu na náhradu trov konania.
- 19 Rada vo svojich písomných pripomienkach okrem iného uviedla skutočnosť, že táto žaloba nebola prípustná, keďže žalobca ako zložka iránskej vlády, nemal právomoc dovoliť sa porušeniu svojich základných práv. Rada však túto námietku neprípustnosti vzala na pojednávaní späť.

Právny stav

- 20 Pred skúmaním štyroch žalobných dôvodov predložených žalobcom na podporu jeho návrhov treba skúmať z úradnej moci prípustnosť tejto žaloby z hľadiska právneho postavenia žalobcu.

O prípustnosti žaloby

- 21 Podľa článku 263 štvrtého odseku ZFEÚ môže podať žalobu o neplatnosť „akákoľvek fyzická alebo právnická osoba“.
- 22 V prejednávacom prípade z odpovede žalobcu na otázku Všeobecného súdu vyplýva, že ako ministerstvo iránskej vlády nemá právnu subjektivitu odlišnú od právnej subjektivity uvedenej vlády.
- 23 Z judikatúry však vyplýva, že ak Rada posúdila, že žalobca dostatočne dlho existoval na to, aby bol predmetom reštriktívnych opatrení, koherencia a spravodlivosť nútia uznať, že tento subjekt naďalej dostatočne existuje a môže namietat takéto opatrenie. Akýkoľvek iný záver by mal za následok, že

organizácia by mohla byť zahrnutá do sporného zoznamu bez toho, aby mohla podať žalobu proti tomuto zahrnutiu (pozri analogicky rozsudok z 18. januára 2007, PKK a KNK/Rada, C-229/05 P, Zb., EU:C:2007:32, bod 112).

- 24 Treba k tomu dodať, že reštriktívne opatrenia stanovené v rozhodnutí 2010/413 a v nariadení č. 267/2012 sa výslovne týkali nielen „osôb“ ale aj „subjektov a orgánov“. Uplatniteľné nariadenie tak výslovne počíta s tým, že reštriktívne opatrenia môžu byť namierené proti subjektom, ktoré nemajú vlastnú právnu subjektivitu.
- 25 Za týchto okolností na to, aby bola táto žaloba prípustná, je potrebné preukázať, že žalobca mal skutočne úmysel ju podať a že advokáti, ktorí tvrdia, že ho zastupujú, boli na tento účel skutočne splnomocnení (pozri v tomto zmysle rozsudok PKK a KNK/Rada, už citovaný v bode 23 vyššie, EU:C:2007:32, bod 113).
- 26 V tomto ohľade splnomocnenie udelené advokátovi zastupujúcemu žalobcu na Všeobecnom súde bolo podpísané ministrom pre energetiku, ktorý pri tejto príležitosti potvrdil, že mal právomoc udeliť mu takéto splnomocnenie v mene žalobcu.
- 27 Za týchto okolností treba konštatovať, že táto žaloba je prípustná, napriek skutočnosti, že žalobca nemal vlastnú právnu subjektivitu.

O veci samej

- 28 Žalobca uvádza štyri žalobné dôvody, z ktorých prvý je založený na nesprávnom posúdení, druhý na porušení povinnosti odôvodnenia, tretí na porušení jeho práv na obhajobu a na účinnú súdnu ochranu a štvrtý na porušení základných práv a zásady proporcionality.
- 29 Na úvod treba skúmať druhý žalobný dôvod pred skúmaním tretieho, prvého a štvrtého žalobného dôvodu.

O druhom žalobnom dôvode založenom na porušení povinnosti odôvodnenia

- 30 Žalobca tvrdí, že napadnuté akty nie sú dostatočne právne odôvodnené.
- 31 Rada spochybňuje dôvodnosť argumentácie žalobcu.
- 32 Podľa ustálenej judikatúry povinnosť odôvodnenia aktu spôsobujúceho ujmu vyplýva zo zásady dodržiavania práva na obhajobu a cieľom je jednak poskytnúť dotknutej osobe dostatočné informácie na to, aby zistila, či je akt dôvodný, prípadne či má vadu, ktorá by umožnila napadnúť jeho platnosť na súde Únie, a jednak umožniť tomuto súdu vykonať preskúmanie zákonnosti tohto aktu (pozri rozsudok z 15. novembra 2012, Rada/Bamba, C-417/11 P, Zb., EU:C:2012:718, bod 49 a citovanú judikatúru).
- 33 Z odôvodnenia, ktoré stanovuje článok 296 ZFEÚ, musia jasne a jednoznačne vyplývať úvahy inštitúcie, ktorá akt prijala, aby sa umožnilo dotknutej osobe pochopiť dôvody prijatých opatrení a príslušnému súdu preskúmať tieto opatrenia (pozri rozsudok Rada/Bamba, už citovaný v bode 32 vyššie, EU:C:2012:718, bod 50 a citovanú judikatúru).
- 34 Keďže dotknutá osoba nemá právo na vypočutie pred prijatím prvotného rozhodnutia o zmrazení finančných prostriedkov, dodržanie povinnosti odôvodnenia je ešte dôležitejšie vzhľadom na to, že táto povinnosť predstavuje jedinú záruku, ktorá dotknutej osobe umožňuje aspoň po prijatí tohto rozhodnutia účinne uplatniť prostriedky nápravy, ktoré má k dispozícii, aby napadla zákonnosť uvedeného rozhodnutia (rozsudok Rada/Bamba, už citovaný v bode 32 vyššie, EU:C:2012:718, bod 51).

- 35 Odôvodnenie aktu Rady, ktorým sa zmrazujú finančné prostriedky, musí preto identifikovať presné a konkrétne dôvody, pre ktoré sa Rada v rámci výkonu svojej diskrečnej voľnej úvahy domnieva, že také opatrenie sa má vzťahovať na dotknutú osobu (Rada/Bamba, už citovaný v bode 32 vyššie, EU:C:2012:718, bod 52).
- 36 Odôvodnenie požadované podľa článku 296 ZFEÚ sa však musí prispôbiť povahe sporného aktu a kontextu, v ktorom bol prijatý. Požiadavka odôvodnenia sa musí hodnotiť vzhľadom na okolnosti daného prípadu, najmä na obsah aktu, charakter uvádzaných dôvodov a záujem, ktorý môžu mať na získaní takýchto vysvetlení osoby, ktorým je akt určený, alebo ďalšie osoby priamo a osobne dotknuté takýmto aktom. Nevyžaduje sa, aby odôvodnenie špecifikovalo všetky relevantné skutkové a právne okolnosti, keďže dostatočné odôvodnenie musí byť posudzované nielen s ohľadom na jeho znenie, ale aj s ohľadom na jeho kontext a na všetky právne predpisy, ktoré upravujú dotknutú oblasť (pozri rozsudok Rada/Bamba, už citovaný v bode 32 vyššie, EU:C:2012:718, bod 53 a citovanú judikatúru).
- 37 Konkrétne akt spôsobujúci ujmu je dostatočne odôvodnený vtedy, pokiaľ bol prijatý v kontexte, ktorý bol dotknutej osobe známy a ktorý jej umožňuje pochopiť dosah opatrenia, ktoré bolo vo vzťahu k nej prijaté (pozri rozsudok Rada/Bamba, už citovaný v bode 32 vyššie, EU:C:2012:718, bod 54 a citovanú judikatúru).
- 38 V prejednávacom prípade Rada uvádza toto odôvodnenie voči žalobcovi:
„Ministerstvo zodpovedné za politiku v oblasti energetiky, ktorá poskytuje zásadný zdroj príjmov iránskej vlády.“
- 39 Po prvé žalobca tvrdí, že toto odôvodnenie neumožňuje určiť kritérium, ktoré Rada uplatnila pri prijatí reštriktívnych opatrení, ktoré sa ho týkali. Toto kritérium nemohlo byť určené ani následne.
- 40 V tomto ohľade je nepochybne pravda, že poskytnuté odôvodnenie výslovne neuvádza kritérium zvolené Radou.
- 41 Z informácie, podľa ktorej je žalobca zodpovedný za oblasť, ktorá poskytuje zásadný zdroj príjmov iránskej vlády, spolu s ustanoveniami článku 20 ods. 1 rozhodnutia 2010/413 a článku 23 ods. 2 nariadenia č. 267/2012, ktoré stanovujú rôzne kritériá umožňujúce prijatie reštriktívnych opatrení týkajúcich sa osoby alebo subjektu, však možno vyvodiť, že Rada uplatnila vo veci samej kritérium týkajúce sa subjektov poskytujúcich podporu uvedenej vláde.
- 42 Za týchto podmienok je potrebné prvú výhradu žalobcu zamietnuť ako nedôvodnú.
- 43 Po druhé podľa žalobcu sú poskytnuté dôvody nejasné, keďže neuvádzajú dôvod, pre ktorý je jeho zodpovednosť za politiku v oblasti energetiky významná z hľadiska prijatia reštriktívnych opatrení a tiež neuvádzajú druh a výšku dotknutých príjmov a význam týchto faktorov z hľadiska šírenia jadrových zbraní. V tomto kontexte podľa judikatúry nebudú v rámci konania na Všeobecnom súde predložené doplňujúce dôvody.
- 44 V tomto ohľade na úvod treba uviesť, že odôvodnenie napadnutých aktov umožňuje pochopiť, že zodpovednosť žalobcu v oblasti energetiky je významná, pretože táto oblasť je podľa Rady významným zdrojom príjmu pre iránsku vládu. Podľa Rady práve táto okolnosť umožňuje domnievať sa, že žalobca poskytuje uvedenej vláde podporu, čo odôvodňuje prijatie reštriktívnych opatrení voči nemu.
- 45 Je pravda, že odôvodnenie napadnutých aktov je veľmi stručné, pokiaľ ide o povahy predmetných príjmov, keďže sa v ňom uvádza len to, že patria do oblasti energetiky. Z toho vyplýva, že žalobca tak v listoch zaslaných Rade, ako aj v žalobe mohol spochybniť dôvodnosť zápisu jeho názvu na predmetné zoznamy, pričom tvrdil najmä to, že činnosť v oblasti energetiky nie je zdrojom príjmov pre iránsku vládu, ale naopak vyžaduje prísun verejných financií vo forme dotácií. Za týchto okolností treba

konštatovať, že aj keby podrobnejšie dôvody boli vhodnejšie, poskytnuté odôvodnenie umožnilo žalobcovi oboznámiť sa dostatočne presne s odôvodnením reštriktívnych opatrení voči nemu a spochybníť ich. Uvedené odôvodnenie tiež umožňuje Všeobecnému súdu preskúmať zákonnosť napadnutých aktov.

- 46 Toto konštatovanie okrem iného naznačuje, že spresnenia poskytnuté Radou vo vyjadrení k žalobe, pokiaľ ide o povahu a výšku dotknutých príjmov nepredstavujú odôvodnenie *a posteriori*, ktoré by nemohlo byť zohľadnené Všeobecným súdom, ale majú za cieľ doplniť odôvodnenie, ktoré už poskytol.
- 47 Treba uviesť, že význam poskytnutia finančných zdrojov iránskej vláde v kontexte šírenia jadrových zbraní dostatočne jasne vyplýva z odôvodnení aktov, z ktorých vychádzajú reštriktívne opatrenia voči žalobcovi.
- 48 Podľa odôvodnenia 13 rozhodnutia Rady 2012/35/SZBP z 23. januára 2012, ktorým sa mení a dopĺňa rozhodnutie 2010/413 (Ú. v. EÚ L 19, s. 22), na ktoré odkazuje odôvodnenie 11 nariadenia č. 267/2012, „obmedzenia vstupu a zmrazenie finančných prostriedkov a hospodárskych zdrojov by sa mali vzťahovať na ďalšie osoby a subjekty, ktoré podporujú iránsku vládu a umožňujú jej pokračovať v jadrových činnostiach citlivých z hľadiska šírenia zbraní hromadného ničenia alebo vo vývoji nosičov jadrových zbraní, a to najmä osoby a subjekty, ktoré iránskej vláde poskytujú finančnú, logistickú alebo materiálnu podporu“. Z tohto odôvodnenia jasne vyplýva, že zmrazenie finančných prostriedkov subjektov poskytujúcich podporu iránskej vláde je odôvodnené úmyslom zbaviť ju predovšetkým finančných zdrojov, ktoré jej umožňujú šírenie jadrových zbraní.
- 49 Za týchto okolností treba druhú výhradu žalobcu zamietnuť.
- 50 Po tretie podľa žalobcu odôvodnenie poskytnuté Radou nevysvetľuje, prečo jeho pripomienky, ktoré jej predložil, boli zamietnuté.
- 51 Táto výhrada je však v rámci tohto žalobného dôvodu neúčinná vzhľadom na to, že pripomienky, na ktoré žalobca odkazuje, boli predložené až po prijatí napadnutých aktov a že Rada teda na ne z povahy veci nemôže odpovedať v rámci odôvodnenia uvedených aktov.
- 52 Treba uviesť, že v rámci tretieho žalobného dôvodu založeného na porušení práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu žalobca uviedol výhradu, podľa ktorej Rada nezohľadnila jeho pripomienky. Dôvodnosť tejto výhrady bude preskúmaná v bodoch 67 až 77 nižšie.
- 53 Treba preto tiež zamietnuť tretiu výhradu žalobcu a v dôsledku toho aj druhý žalobný dôvod v celom rozsahu.

O treťom žalobnom dôvode založenom na porušení práva na obhajobu a práva na účinnú súdnu ochranu

- 54 Žalobca tvrdí, že Rada porušila jeho právo na obhajobu a právo na účinnú súdnu ochranu.
- 55 Rada spochybňuje dôvodnosť tvrdení žalobcu.
- 56 Po prvé žalobca tvrdí, že porušenie predmetného práva vyplýva z toho, že Rada porušila svoju povinnosť odôvodnenia.
- 57 Keďže druhý žalobný dôvod založený na porušení povinnosti odôvodnenia bol v bode 53 vyššie zamietnutý, táto výhrada nemôže uspieť.

- 58 Po druhé žalobca tvrdí, že mu neboli poskytnuté informácie ani dôkazy, o ktoré sa zaradenie jeho názvu do predmetných zoznamov opieralo, napriek jeho žiadosti podanej v tomto zmysle. Rada v tomto kontexte neuviedla konkrétne dôvody brániace poskytnutiu uvedených informácií a dôkazov.
- 59 V tejto súvislosti je potrebné uviesť, že ak sa poskytnú dostatočne konkrétne informácie umožňujúce dotknutému subjektu účinne predniesť svoje stanovisko k skutočnostiam zohľadneným v jeho neprospech Radou, zásada dodržania práva na obhajobu neznamena povinnosť Rady umožniť z vlastného podnetu prístup k dokumentom obsiahnutým v jej spise. Rada je povinná umožniť prístup k všetkým administratívnym dokumentom týkajúcim sa predmetného opatrenia, ktoré nemajú dôvernú povahu, iba na žiadosť dotknutého subjektu (pozri rozsudok zo 6. septembra 2013, Bank Mellī Iran/Rada, T-35/10 a T-7/11, Zb., EU:T:2013:397, bod 84 a citovanú judikatúru).
- 60 V prejednávacom prípade žalobca žiadal prístup k spisu 8. decembra 2012. Rada odpovedala na jeho žiadosť 12. marca 2013 a doručila mu kópiu návrhu prijatia reštriktívnych opatrení z 19. septembra 2012, ako aj zápisnic zo schôdzí prípravných orgánov Rady.
- 61 Navyše Rada v odpovedi na písomnú otázku položenú Všeobecným súdom potvrdila, že jej spis týkajúci sa žalobcu neobsahoval iné informácie ako tie, ktoré mu boli oznámené v odpovedi 12. marca 2013. Žalobca netvrdil, že by takéto ďalšie informácie existovali.
- 62 Za týchto okolností treba dospieť k záveru, že žalobca získal prístup k spisu Rady v súlade so zásadou dodržania práva na obhajobu, v dôsledku čoho je potrebné druhú výhradu zamietnuť.
- 63 Po tretie žalobca tvrdí, že nemal príležitosť vyjadriť sa pred prijatím reštriktívnych opatrení. Po prijatí uvedených opatrení bola podľa žalobcu vážne ohrozená jeho možnosť predložiť pripomienky z dôvodu neposkytnutia informácií a dôkazov, o ktoré sa opieral zápis jeho názvu do sporných zoznamov.
- 64 Na druhej strane však podľa ustálenej judikatúry Rada nemala povinnosť vopred oznámiť dotknutej osobe alebo dotknutému subjektu dôvody, na základe ktorých má táto inštitúcia v úmysle zakladať prvotné zahrnutie jeho názvu do zoznamu osôb a subjektov, ktorých finančné prostriedky sú zmrazené. Na to, aby takéto opatrenie nestratilo svoju účinnosť, totiž musí, ako z jeho samotnej povahy vyplýva, obsahovať moment prekvapenia a musí sa uplatniť okamžite. V takom prípade v zásade stačí, ak inštitúcia oznámi dôvody dotknutej osobe alebo subjektu a poskytne im právo vyjadriť sa k tomuto opatreniu rovno pri prijatí rozhodnutia alebo hneď po ňom (rozsudok z 21. decembra 2011, Francúzsko/People's Mojahedin Organization of Iran, C-27/09 P, Zb., EU:C:2011:853, bod 61).
- 65 Na strane druhej, keďže žalobca predložil svoje pripomienky Rade spolu so svojím návrhom na prístup k spisu 8. decembra 2012, uvedené pripomienky nemohli z povahy veci zohľadňovať informácie v spise. Žalobca mal preto po tom, ako mu bol 12. marca 2013 schválený prístup k spisu, možnosť poskytnúť Rade doplňujúce pripomienky ako reakciu na oznámené informácie.
- 66 Rade preto nemožno vytýkať žiadne porušenie práva na obhajobu, čo sa týka možnosti žalobcu predložiť pripomienky, čo znamená, že tretiu výhradu žalobcu treba zamietnuť.
- 67 Po štvrté podľa žalobcu Rada nevzala do úvahy pripomienky, ktoré jej boli skutočne predložené.
- 68 V tomto ohľade ustanovenia článku 24 ods. 2 až 4 rozhodnutia 2010/413 uvádzajú:
- „2. Ak Rada rozhodne, že osoba alebo subjekt budú podliehať opatreniam uvedeným v článku 19 ods. 1 písm. b) a v článku 20 ods. 1 písm. b), príslušným spôsobom zmení a doplní prílohu II.
3. Rada oznámi svoje rozhodnutie vrátane dôvodov zaradenia do zoznamu osobe alebo subjektu uvedeným..., a poskytne tak tejto osobe alebo subjektu možnosť vyjadriť pripomienky.

4. Ak sa predložia pripomienky alebo zásadné nové dôkazy, Rada preskúma svoje rozhodnutie a príslušným spôsobom informuje osobu alebo subjekt.“

- 69 Článok 46 ods. 3 a 4 nariadenia č. 267/2012 stanovuje podobné pravidlá, pokiaľ ide o zápis mena alebo názvu do prílohy IX uvedeného nariadenia.
- 70 Z týchto ustanovení vyplýva, že Rada mala povinnosť preskúmať zápis žalobcu z hľadiska jeho pripomienok z 8. decembra 2012 a 31. januára 2013. Vzhľadom na to, že nebola stanovená presná lehota, je potrebné domnievať sa, že k tomuto preskúmaniu malo dôjsť v primeranej lehote. Z toho vyplýva, že pri preskúmaní primeranosti uplynutej lehoty treba zohľadniť skutočnosť, že z dôvodov uvedených v bode 64 vyššie predstavujú predmetné pripomienky prvú príležitosť žalobcu vyjadriť sa k dôvodnosti zápisu jeho názvu na predmetné zoznamy, čo znamená, že mal osobitný záujem, aby Rada vykonala preskúmanie a informovala ho o svojom výsledku.
- 71 V prejednávanom prípade je odpoveďou na pripomienky žalobcu list Rady zo 14. marca 2014, v ktorom na tieto pripomienky Rada výslovne odkazuje. Tento list bol však odoslaný viac ako 15 mesiacov po tom, čo žalobca predložil svoje prvé pripomienky 8. decembra 2012.
- 72 Za týchto okolností treba konštatovať, že Rada odpovedala na pripomienky žalobcu v zjavne neprimeranej lehote.
- 73 Z toho vyplýva, že je potrebné preskúmať, či toto porušenie žalobcovho práva na obhajobu odôvodňuje zrušenie napadnutých aktov.
- 74 V tomto ohľade treba uviesť, že cieľom predmetnej povinnosti je zabezpečiť, aby reštriktívne opatrenia týkajúce sa určitej osoby alebo určitého subjektu boli odôvodnené v čase, keď sa prijímajú z hľadiska pripomienok predložených takouto osobou alebo takýmto subjektom.
- 75 Z bodu 71 vyššie však vyplýva, že list zo 14. marca 2014 tento cieľ splňa.
- 76 Za týchto okolností bol dodržaný cieľ ustanovení stanovujúcich povinnosť Rady odpovedať na pripomienky predložené dotknutou osobou alebo dotknutým subjektom, aj keď oneskorene, a porušenie, ktorého sa Rada dopustila, teda nemá nepriaznivé účinky na postavenie žalobcu.
- 77 V dôsledku toho bez toho, aby bolo dotknuté právo žalobcu požadovať podľa článku 340 ZFEÚ náhradu škody za ujmu, ktorá by mu bola prípadne spôsobená z dôvodu oneskorenia Rady pri plnení predmetnej povinnosti, žalobca nemôže s odkazom na toto oneskorenie dosiahnuť zrušenie reštriktívnych opatrení, ktoré boli voči nemu prijaté podľa napadnutých aktov.
- 78 Za týchto okolností treba štvrtú výhradu zamietnuť a v dôsledku toho aj tretí žalobný dôvod v celom rozsahu.
- O prvom žalobnom dôvode založenom na nesprávnom posúdení
- 79 Žalobca tvrdí, že vzhľadom na to, že prijatie reštriktívnych opatrení nezodpovedá žiadnemu kritériu uvedenému v rozhodnutí 2010/413 a v nariadení č. 267/2012, Rada sa dopustila nesprávneho právneho posúdenia pri prijatí takýchto opatrení voči nemu.
- 80 Rada spochybňuje dôvodnosť argumentácie žalobcu.

- 81 Ako Súdny dvor uviedol, pri skúmaní reštriktívnych opatrení majú sudy Únie v súlade s právomocami, ktoré sú im zverené podľa Zmluvy o FEÚ, v podstate zabezpečiť úplné preskúmanie zákonnosti súhrnu aktov Únie vzhľadom na základné práva, ktoré tvoria neoddeliteľnú súčasť všeobecných zásad práva Únie (pozri rozsudok z 28. novembra 2013, Rada/Fulmen a Mahmoudian, C-280/12 P, Zb., EU:C:2013:775, bod 58 a citovanú judikatúru).
- 82 Medzi tieto základné práva patrí najmä právo na účinnú súdnu ochranu (pozri rozsudok Rada/Fulmen a Mahmoudian, už citovaný v bode 81 vyššie, EU:C:2013:775, bod 59 a citovanú judikatúru).
- 83 Účinnosť súdneho preskúmania zaručená v článku 47 Charty základných práv Európskej únie vyžaduje najmä, aby súd Únie zabezpečil, že predmetný akt, ktorý má individuálny dosah pre dotknutú osobu alebo subjekt, sa opiera o dostatočne silný skutkový základ. Je preto potrebné overiť skutočnosti uvádzané v zhrnutí dôvodov, o ktoré sa predmetný akt opiera tak, aby súdne preskúmanie nebolo obmedzené len na abstraktné posúdenie pravdepodobnosti uvádzaných dôvodov, ale aby sa týkalo otázky, či sú tieto dôvody, alebo aspoň jeden z nich, ktorý je sám osebe dostatočný na odôvodnenie tohto aktu, podložené (pozri v tomto zmysle rozsudok Rada/Fulmen a Mahmoudian, už citovaný v bode 81 vyššie, EU:C:2013:775, bod 64 a citovanú judikatúru).
- 84 Na tento účel prináleží súdu Únie v rámci tohto preskúmania prípadne vyzvať príslušný orgán Únie, aby predložil informácie a dôkazy, či už dôverné alebo nie, ktoré sú relevantné pre toto preskúmanie (pozri rozsudok Rada/Fulmen a Mahmoudian, už citovaný v bode 81 vyššie, EU:C:2013:775, bod 65 a citovanú judikatúru).
- 85 Je totiž úlohou príslušného orgánu Únie, aby preukázal opodstatnenosť dôvodov uplatňovaných proti dotknutej osobe, pričom táto osoba nie je povinná predložiť dôkazy o opaku svedčiace o neexistencii ich dôvodnosti (pozri rozsudok Rada/Fulmen a Mahmoudian, už citovaný v bode 81 vyššie, EU:C:2013:775, bod 66 a citovanú judikatúru).
- 86 V prejednávacom prípade žalobca v prvom rade tvrdí, že Rada mu nikdy neuviedla kritérium, ktoré použila na prijatie reštriktívnych opatrení, ktoré sa ho týkajú.
- 87 Táto výhrada však už bola preskúmaná a zamietnutá pri skúmaní druhého žalobného dôvodu. Ako vyplýva z bodov 39 až 42 vyššie, informácia, podľa ktorej je žalobca zodpovedný za oblasť, ktorá poskytuje zásadný zdroj príjmov iránskej vlády, spolu s ustanoveniami článku 20 ods. 1 rozhodnutia 2010/413 a článku 23 ods. 2 nariadenia č. 267/2012, mu umožňuje pochopiť, že sa na neho vzťahovali reštriktívne opatrenia na základe kritéria týkajúceho sa subjektov poskytujúcich podporu iránskej vláde.
- 88 Treba preto overiť, či sa Rada správne domnievala, že žalobca poskytoval podporu iránskej vláde.
- 89 V tomto kontexte z judikatúry vyplýva, že predmetné kritérium sa týka vlastnej činnosti dotknutej osoby alebo dotknutého subjektu, ktoré aj keď ako také neboli v priamej alebo nepriamej súvislosti so šírením jadrových zbraní, môžu však zvýhodniť iránsku vládu poskytovaním materiálnych, finančných alebo logistických zdrojov alebo nástrojov, ktoré jej umožňujú pokračovať v činnosti šírenia jadrových zbraní. Uvedené kritérium sa tak týka takých foriem podpory, ktoré svojím kvantitatívnym a kvalitatívnym významom prispievajú k pokračovaniu iránskych jadrových činností (pozri v tomto zmysle rozsudok zo 16. júla 2014, National Iranian Oil Company/Rada, T-578/12, napadnutý odvolaním, EU:T:2014:678, body 119 a 120). Jeho cieľom je zbaviť iránsku vládu zdrojov príjmov s cieľom donútiť ju ukončiť vývoj jej programu šírenia jadrových zbraní z dôvodu nedostatku finančných zdrojov (rozsudok National Iranian Oil Company/Rada, už citovaný, napadnutý odvolaním, EU:T:2014:678, bod 140).

- 90 V prejednávacom prípade z informácií v spise vyplýva, že žalobca je ako ministerstvo iránskej vlády zapojený do vývozu elektriny, najmä tým, že vyberá sumy zaplatené odberateľmi vyvážanej elektriny. Hodnota predmetných vývozov dosahovala 0,67 miliardy amerických dolárov (USD) od marca 2009 do marca 2010, 0,87 miliardy USD od marca 2010 do marca 2011 a 1,1 miliardy USD od marca 2011 do marca 2012.
- 91 Z hľadiska týchto úvah treba konštatovať, že činnosti žalobcu v oblasti vývozu elektriny poskytujú iránskej vláde zdroj príjmov, a preto predstavujú pre túto vládu formu finančnej podpory.
- 92 Žalobca však namieta, že vzhľadom na jeho úlohy a skutočnosť, že poskytuje služby za regulované ceny na iránskom trhu, je čistým príjemcom finančných prostriedkov vlády, a nie zdrojom významných príjmov pre túto vládu. V tejto súvislosti dopĺňa, že finančné prostriedky získané z vývozu elektriny sú používané okrem iného na podporu poskytovania elektriny iránskym občanom.
- 93 Skutočnosť, že žalobca poskytuje služby vo verejnom záujme, ktoré sú stratové, však neznamená, že by jeho činnosti súvisiace s vývozom elektriny nemohli byť považované za finančnú pomoc iránskej vláde a že by v dôsledku toho nemohli odôvodňovať prijatie reštriktívnych opatrení voči žalobcovi.
- 94 Činnosti žalobcu súvisiace s vývozom elektriny sa odlišujú od jeho ostatných úloh tým, že nejde o služby verejného záujmu poskytované iránskeму obyvateľstvu. Neexistuje teda vnútorná súvislosť medzi všetkými činnosťami a úlohami žalobcu, ktorá by vyžadovala, aby boli skúmané spoločne. To platí o to viac, že, ako vyplýva z informácií v spise, finančné prostriedky získané z vývozu elektriny nemajú osobitné rozpočtové určenie.
- 95 Rovnako, keby boli za subjekt poskytujúci finančnú pomoc iránskej vláde považované len subjekty, ktorých činnosť je globálne zisková, umožnilo by to obchádzať účel predmetných reštriktívnych opatrení a bola by tak narušená ich účinnosť. Na to, aby sa uvedené opatrenia neuplatnili, by stačilo zveriť každému dotknutému subjektu popri právomociach a činnostiach vytvárajúcich zdroje, aj právomoci a činnosti, ktoré by boli v porovnateľnom rozsahu stratové.
- 96 Okrem toho zmrazenie finančných zdrojov žalobcu odôvodnené jeho činnosťami súvisiacimi s vývozom elektriny zodpovedá cieľu uvedenému v bode 89 vyššie a spočívajúcemu v tom, aby sa iránska vláda zbavila zdrojov príjmov, a to nezávisle od stratovej povahy iných činností žalobcu. Iránska vláda, ktorej neoddeliteľnou súčasťou je žalobca, je z dôvodu uvedeného zmrazenia pripravená o možnosť užívať časť finančných zdrojov potrebných na zabezpečenie všetkých jej činností, vrátane činností nachádzajúcich sa mimo pôsobnosti žalobcu a súvisiacich so šírením jadrových zbraní.
- 97 Hlavnou otázkou pri posudzovaní, či žalobca poskytuje iránskej vláde finančnú podporu, preto nie je jeho celková ziskovosť, ale skôr či sú ziskové jeho činnosti súvisiace s vývozom elektriny. Žalobca pritom ziskovosť týchto činností nespochybňuje.
- 98 Za týchto okolností treba konštatovať, že žalobca poskytoval iránskej vláde podporu vo forme finančnej podpory bez ohľadu na to, či sú za určitých okolností jeho činnosti v celom rozsahu stratové. Okrem toho z hľadiska informácií uvedených v bode 90 vyššie túto pomoc nemožno kvalifikovať ako zanedbateľnú napriek tvrdeniu žalobcu, že predstavuje len nepatrnú časť rozpočtu iránskej vlády.
- 99 Rada sa preto nedopustila nesprávneho právneho posúdenia, keď voči žalobcovi prijala reštriktívne opatrenia na základe toho, že je subjektom poskytujúcim podporu iránskej vláde.
- 100 Tento záver nespochybňuje tvrdenie žalobcu, podľa ktorého Rada platne nedoložila dôvody, ktoré voči nemu boli uplatnené.

- 101 V tomto ohľade zo skúmania vykonaného v bodoch 89 až 99 vyššie vyplýva, že žalobca nespochybňuje skutkovú okolnosť, ktorú voči nemu uplatnila Rada, t. j. skutočnosť, že z jeho činnosti plynú finančné zdroje, ktoré sú k dispozícii iránskej vláde, ale význam tejto okolnosti z hľadiska právneho kritéria použitého Radou. Keďže predmetná skutková okolnosť nebola spochybnená, Rada nemala povinnosť podať dôkazy o jej dôvodnosti, ako vyplýva z judikatúry citovanej v bode 85 vyššie.
- 102 Žalobca spochybňuje, že bol zodpovedný za tvorbu jadrovej politiky Iránu na rozdiel od toho, čo naznačujú informácie obsiahnuté v spise Rady.
- 103 V tomto ohľade je nepochybné, že návrh z 19. septembra 2012 a dokument Rady zo 17. januára 2013 s označením „Coreu PESC/0711/12 COR 1“, uvedený v spise Rady poukazuje na úlohu žalobcu v rámci jadrovej politiky Iránu.
- 104 Na jednej strane však z hľadiska odôvodnenia napadnutých aktov treba uviesť, že tvrdenie žalobcu sa týka okolnosti, o ktorú sa Rada pri ich prijatí neopierala. Uvedené tvrdenie treba teda zamietnuť ako neúčinné.
- 105 Na strane druhej z vyššie uvedeného skúmania v každom prípade vyplýva, že dôvod vychádzajúci z toho, že žalobca poskytoval iránskej vláde podporu, je dôvodný. Vzhľadom na to, že tento dôvod sám osebe postačuje na odôvodnenie zápisu názvu žalobcu do sporných zoznamov v súlade s judikatúrou uvedenou v bode 83 vyššie, nepresnosť ostatných prípadných tvrdení Rady nemôže mať vplyv na zákonnosť napadnutých aktov.
- 106 Z hľadiska vyššie uvedeného treba prvý žalobný dôvod zamietnuť.

O štvrtom žalobnom dôvode založenom na porušení základných práv žalobcu a zásady proporcionality

- 107 Žalobca tvrdí, že Rada prijatím reštriktívnych opatrení voči nemu neprimerane obmedzila jeho základné práva, vrátane vlastníckeho práva, práva vykonávať hospodársku činnosť a práva na rešpektovanie jeho dobrej povesti.
- 108 Po prvé žalobca vysvetľuje, že reštriktívne opatrenia prijaté voči nemu majú závažné dôsledky, najmä tým, že ovplyvňujú výkon jeho funkcií, ktoré sú kľúčové pre zdravie a blaho iránskeho ľudu. Uvedené opatrenia pritom podľa neho nie sú ani nevyhnutné ani primerané na dosiahnutie cieľa, ktorým je zabránenie šírenia jadrových zbraní a jeho financovania, keďže žalobca nie je do šírenia jadrových zbraní zapojený. Postoj Rady by odôvodňoval zmrazenie finančných prostriedkov akéhokoľvek ministerstva iránskej vlády bez ohľadu na jeho vzťah k jadrovému programu, čo by bolo zjavne neprimerané.
- 109 Po druhé sa žalobca domnieva, že obmedzujúce opatrenia, ktoré sa ho týkajú, porušujú zásadu právnej istoty a zásadu predvídateľnosti. Podľa žalobcu, keďže iránskej vláde neposkytuje finančnú podporu, sú uvedené opatrenia založené len na tom, že je ministerstvom iránskej vlády. Žalobca uvádza, že za týchto okolností však nemá možnosť zistiť, ako dosiahnuť zrušenie týchto opatrení.
- 110 Po tretie porušenie zásady proporcionality vyplýva rovnako z porušenia procesných práv žalobcu.
- 111 Rada spochybňuje dôvodnosť argumentácie žalobcu.
- 112 Na úvod treba uviesť, že pokiaľ ide o tvrdenie uvedené v bode 110 vyššie, ako vyplýva aj z bodov 30 až 78 vyššie, napadnuté akty nie sú postihnuté vadou spočívajúcou v porušení procesných práv žalobcu odôvodňujúcich ich zrušenie. Za týchto okolností nemôže ku zrušeniu napadnutých aktov viesť ani tvrdenie žalobcu, podľa ktorého porušenie jeho procesných práv má za následok porušenie zásady proporcionality.

- 113 Pokiaľ ide o ostatné výhrady, treba pripomenúť, že podľa zásady proporcionality, ktorá je súčasťou všeobecných zásad práva Únie, zákonnosť zákazu určitej hospodárskej činnosti podlieha podmienke, že opatrenia ukladajúce zákaz, sú primerané a potrebné na splnenie cieľov legitímne sledovaných predmetnou právnou úpravou, pričom platí, že v prípade možnosti výberu medzi viacerými vhodnými opatreniami treba zvoliť čo najmenej obmedzujúce opatrenie a dohliadnuť na to, aby uložené zaťaženie nebolo neprimerané vo vzťahu k sledovaným cieľom (pozri rozsudok Bank Melli Iran/Rada, už citovaný v bode 59 vyššie, EU:T:2013:397, bod 179 a citovanú judikatúru).
- 114 Na druhej strane, ako však už bolo uvedené vyššie, podľa judikatúry je cieľom zmrazenia finančných prostriedkov subjektov poskytujúcich podporu iránskej vláde zbaviť túto vládu zdrojov príjmov a donútiť ju tak, aby pre nedostatok finančných zdrojov ukončila vývoj svojho programu šírenia jadrových zbraní (rozsudok National Iranian Oil Company/Rada, už citovaný v bode 89 vyššie, napadnutý odvolaním, EU:T:2014:678, bod 140). Reštriktívne opatrenia týkajúce sa žalobcu tak zodpovedajú cieľu sledovanému Radou, napriek tomu, že sám nie je do šírenia jadrových zbraní zapojený.
- 115 Na strane druhej, ak žalobca tvrdí, že reštriktívne opatrenia, ktoré sa ho týkajú, majú preňho závažné dôsledky, najmä pokiaľ ide o ochotu iránskych spoločností spolupracovať s ním v oblasti čistenia a sanitácie vôd, nepodložil svoje tvrdenia konkrétnymi dôkazmi alebo informáciami.
- 116 V každom prípade je nepochybné, že práva, ktorých sa žalobca dovoľáva, najmä vlastnícke právo, sú uvedenými opatreniami značne obmedzené, keďže okrem iného nemôže nakladať s vlastnými finančnými prostriedkami, ktoré sa nachádzajú na území Únie, alebo ktoré majú v držbe štátni príslušníci Únie, ani previesť vlastné finančné prostriedky do Únie s výnimkou osobitných povolení.
- 117 Z judikatúry však vyplýva, že základné práva, ktorých sa žalobca domáha, nie sú absolútnymi výsadami a že ich výkon môže podliehať obmedzeniam, ktoré sú odôvodnené cieľmi všeobecného záujmu sledovanými Úniou. Každé hospodárske alebo finančné reštriktívne opatrenie tak zahŕňa účinky, ktoré sa dotýkajú okrem iného vlastníckych práv, čím spôsobujú ujmu stranám, ktorých zodpovednosť za situáciu, ktorá viedla k prijatiu predmetných opatrení nebola preukázaná. Význam cieľov sledovaných spornou právnou úpravou môže odôvodniť negatívne dôsledky pre niektoré hospodárske subjekty (pozri v tomto zmysle rozsudok z 9. júla 2009, Melli Bank/Rada, T-246/08 a T-332/08, Zb., EU:T:2009:266, bod 111 a citovanú judikatúru).
- 118 V prejednávacom prípade vzhľadom na prvotný význam zachovania medzinárodného mieru a bezpečnosti zaťaženie spôsobené žalobcovi nebolo vo vzťahu k sledovaným cieľom neprimerané. Platí to o to viac, že na jednej strane sa uvedené obmedzenia týkajú len časti aktív žalobcu a na strane druhej rozhodnutie 2010/413 a nariadenie č. 267/2012 stanovujú určité výnimky zo zmrazenia finančných prostriedkov subjektov uvedených v reštriktívnych opatreniach.
- 119 Treba uviesť, že tvrdenie založené na údajnom porušení zásady právnej istoty a zásady predvídateľnosti je založené na mylnom predpoklade. Ako vyplýva zo skúmania prvého žalobného dôvodu, reštriktívne opatrenia neboli voči žalobcovi prijaté len na základe toho, že je ministerstvom iránskej vlády, ale z dôvodu finančnej podpory, ktorú jej poskytoval. Za týchto okolností nemožno prijať tvrdenie žalobcu.
- 120 Vzhľadom na predchádzajúce úvahy treba štvrtý žalobný dôvod zamietnuť ako nedôvodný a v dôsledku toho zamietnuť žalobu v celom rozsahu.

O trovách

- ¹²¹ Podľa článku 134 ods. 1 Rokovacieho poriadku Všeobecného súdu účastník konania, ktorý nemal vo veci úspech, je povinný nahradiť trovy konania, ak to bolo v tomto zmysle navrhnuté. Keďže žalobca nemal vo veci úspech, je opodstatnené zaviazat' ho na náhradu trov týkajúcich sa tohto konania v súlade s návrhmi Rady.

Z týchto dôvodov

VŠEOBECNÝ SÚD (prvá komora)

rozhodol a vyhlásil:

- 1. Žaloba sa zamieta.**
- 2. Ministry of Energy of Iran je povinné nahradiť trovy konania.**

Kanninen

Pelikánová

Buttigieg

Rozsudok bol vyhlásený na verejnom pojednávaní v Luxemburgu 8. septembra 2015.

Podpisy